

Si no hi ha més remei

He defensat durant anys, sovint en aquestes pàgines, el dret a decidir. Si una comunitat política expressa de manera clara i sostinguda en el temps la seva voluntat de decidir sobre el seu futur polític, aquesta decisió hauria d'estar al seu abast. He defensat que aquest hauria de ser el camí de l'evolució del dret a l'autodeterminació, fonamentant-se en ple segle XXI molt més en un principi democràtic que nacional. Confesso que els esdeveniments polítics viscuts darrerament a Catalunya confirmen que es tracta d'una concepció del dret possiblement massa sofisticada, massa civilitzada, podríem dir. En l'esfera internacional el cas català certifica que el marc interpretatiu dominant a l'hora d'avaluar aquest tipus de demandes té poc a veure amb el dret a decidir i es fonamenta en la causa justa i la secessió *remeiera*: si no hi ha més remei...

Això situa les coses en una dimensió molt diferent perquè ja no n'hi ha prou amb la voluntat reiterada, pacífica, per exercir l'autodeterminació, cal -i és dur dir-ho- que s'incrementi el problema a solucionar. Això és el que molts hem criticat sempre a les teories *remeieres* (sembla que fomentin que com pitjor, millor). En tot cas, crec que a Catalunya, la campiona del dret a decidir, se la jutjarà cada dia més com un cas de potencial secessió *remeiera*. No és que tingueu el dret a decidir -ens adverteixen-, és que (potser) teniu el dret a salvar-vos.

En aquest punt seria interessant que tots els que han defensat aquesta perspectiva, començant pels seguidors del seu màxim defensor, el professor Allen Buchanan, poguessin donar-nos un cop de mà. Recordem que en el prefaci de l'edició espanyola del seu *Secessió: la moralitat del divorci polític*, on es preguntava sobre si Catalunya té el dret a seccionar-se, esgrimia quatre ra-

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA A LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

ons que podrien justificar-ho, entre les quals "violacions a gran escala de drets humans bàsics" i "violació de l'Estat contra els compromisos del règim d'autonomia o la persistent i injustificada negativa a negociar una forma adequada d'autonomia". Una violació que hom podria considerar que s'inicia el 2010 i arribarà a les seves màximes quotes amb l'aplicació de l'article 155.

Ningú vol ser "l'autor" del problema. Tothom es presenta com a part del remei: "Si tu fas això, jo hauré de fer..." Curiosament, és una manera de tenir amb qui parlar, quan la negociació no es pot produir per incompareixença d'una de les parts. Parlem amb l'altre sense l'altre. Aquesta situació es podria enquadrar en el famós joc del gallina, un model de teoria de jocs que ve a dir que en certs moments el que és capaç d'amenaçar de manera més creïble acaba guanyant perquè aconsegueix la retirada, en el darrer moment, del contrincant. Però ja no crec, tampoc, que aquesta sigui una bona forma d'analitzar el que passa a Catalunya. A hores d'ara, ja no es tracta de veure qui la diu o la fa

Crec que a Catalunya se li dirà cada dia més: no és que tingueu el dret a decidir, és que (potser) teniu el dret a salvar-vos

més grossa, sinó de veure qui la fa més petita (sense trencar amb la seva gent) per no ser titllat de màxim responsable. En l'esquema *remeier*, té lògica.

Dins d'aquest marc, el joc se situa en la necessitat d'harmonitzar les segones preferències. Tothom ha de poder dir, com el famós personatge del conte de Melville: "Preferiria no fer-ho". Les potències internacionals preferirien no haver de reconèixer la independència de Catalunya, però potser la prefereixin a haver de suportar certs nivells de crisi. El govern català vol declarar la independència, però potser preferiria fer un segon referèndum acordat abans de tirar pel dret. (Certament, algú podria dir que la independència ja és una segona preferència re-re la primera d'una Espanya plurinacional i federal.)

I Espanya? Quina és la seva segona preferència? ¿Reconèixer una Catalunya independent fora de la Unió Europea? ¿Aparèixer com un estat repressor i inestable però amb les mateixes fronteres? El que és evident és que és costós passar d'una preferència a una altra (que ens ho diguin als catalans, que només vam començar a reivindicar massivament la independència després del fracàs de l'Estatut). La independència com a remei requereix resistència i, malauradament, patiment. És la lògica abominable del marc *remeier*.

La pregunta aleshores és: fins a quin punt la preservació efectiva de l'autogovern implica una declaració d'independència? Fins a quin punt el suport al referèndum del dia 1-O es pot lligar a la gran manifestació contra la repressió del dia 3-O? ¿O a la de repulsa per l'empresonament dels Jordis? Això és clau. L'impacte de la causa justa també de portes endins: per a quants no independentistes cada nou cop de porra (jurídic o literal) és una raó per defensar una secessió *remeiera*.

Davant d'un govern bastard

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRIPTOR

Alguns auguraven "mesures quirúrgiques" en l'aplicació del 155, com si la democràcia i l'estat de dret admetessin sabotatges suaus. La cirurgia ha resultat ser la de Jack l'Esbudellador, i només té la virtut de posar en evidència fins a quin punt el pacte constitucional del 78 va ser una estafa, i l'autogovern de Catalunya, una farsa que ha estat abolida per simple decisió de dos partits que tenen una representació minoritària al Parlament, amb el concurs d'un tercer que en teoria ni tan sols hi és representat (en teoria, perquè hi té el PSC com a indigne valedor). Sigui dit de passada, des de l'admiració per la poesia d'Adam Zagajewski, la meua insignificant però total repulsa a la seva actitud en acceptar de recollir un premi de mans d'un rei que va cridar a un cop d'estat davant dels seus nassos. Un rei que s'ha posat allà on el vol el PP, que és en l'inici de la fi del seu regnat i de la monarquia parlamentària.

L'Estat ha decretat l'anul·lació i la usurpació de les institucions catalanes i la imposició d'un govern bastard teledirigit pel PP i els seus còmplices. Davant d'això és imperiosa la declaració de la independència de Catalunya i la proclamació de la República Catalana, en compliment del mandat ciutadà de l'1-O. I no veig inconvenient perquè, tot just a continuació, el president Puigdemont convoqui eleccions constituents, les primeres de la República, a fi de curtcircuitar unes eleccions il·legítimes convocades per Rajoy i el seu directori "quan tot hagi tornat a la normalitat". D'aquesta manera serien els legítims representants de la ciutadania els que fixessin el calendari electoral i la legalitat vigent. A Rajoy se li va escapar que ell no havia triat el seu interlocutor (Puigdemont), sinó que ho havien fet uns altres. Suposo que pensava en la CUP o en els diputats de Junts pel Sí, però qui va triar aquest interlocutor va ser el poble de Catalunya.

Naturalment la declaració, la proclamació i la convocatòria seran declarats il·legals (pel TC o per qui sigui, per a Espanya ara ja no hi ha normes). Però els catalans ja han fet l'1-O, suportant fins i tot la violència, i ara són perfectament capaços de mantenir la República dempeus i de celebrar eleccions. Pacíficament, com sempre. El que no ha entès ni entendrà mai el nacionalisme espanyol és que el poder, a Catalunya, no es troba només en les institucions de govern sinó també, i sobretot, en mans de la ciutadania. Una ciutadania que l'1-O va travessar el llindar de la por i que està disposada i preparada per afrontar la repressió d'un Estat tan embogit que trigarà a adonar-se que l'únic que ha dut a terme és la seva pròpia demolicció. La normalitat tornarà a Catalunya, i tant. Però no serà la normalitat dels homes i les dones capcots davant de la infàmia d'un govern imposat, sinó la normalitat digna i justa d'uns ciutadans que no permetran que un estol de lladres posin les seves mans brutes de corrupció damunt la seva escola, els seus mitjans públics i la seva policia. Que no permetran que es torni a trepitjar la seva llibertat.

DE FIT A FIT

JORDI DURÓ

**XARXES
SOCIALS**

